

А.С. Завербний¹,
О.А. Дзик¹,
О.О. Жук¹,

ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНИЙ АСПЕКТ

¹ Національний університет «Львівська політехніка»

Анотація: У статті проаналізовано особливості трансформування міжнародних розрахунків в умовах розвитку фінансових технологій. Виокремлено ключові фактори, що сприяють гармонійному розвитку фінансових технологій.

Ключові слова: фінанси, міжнародні розрахунки, інновації, фінансові технології, цифровізування.

Abstract: The article analyzes the peculiarities of transformation of international settlements in the context of financial technologies development. The key factors contributing to the harmonious development of financial technologies are highlighted.

Keywords: finance, international settlements, innovations, financial technologies, digitalization.

Активізування зовнішньоекономічної діяльності України зумовлює вихід на зовнішні ринки вітчизняних підприємств, нарощування міжнародних розрахунків, підвищення їх ролі у кругообігу капіталу, формуванні фінансових результатів тощо. Паралельно у світовій економіці радикально відбуваються зміни в сфері фінансових технологій. Це перш за все є пов'язаним із підвищенням рівня автоматизування, цифровізування, відкритості, клієнто-орієнтованості фінансової сфери тощо. Активне розвивання інноваційних технологій штучного інтелекту, оброблення великих обсягів даних, новітніх аналітичних інструментів, широке застосування хмарних сервісів сприяють переходу на суттєво новий рівень якості надання фінансових послуг, зокрема й міжнародних розрахунків. Будь-які фінансові операції можливі за допомогою мобільних пристроїв тощо. Саме тому актуальною є проблематика трансформування міжнародних розрахунків в умовах розвитку фінансових технологій.

Дана проблематика знаходить відображення у дослідженнях таких вчених, як Богриновцева Л. [8], Василенко А.В. [1], Волосович С.В. [1], Водоп'янов В.С. [6], Гаркавенко В.О. [2], Грінько І.М. [2], Дячек В.В. [3], Замковий О.І. [4, 6], Калашнікова Т.В. [5], Котенко, Т.М. [4], Колосовська О.Д. [3], Оніщенко В.С. [3], Рудич Л.В. [9], Самохіна С.А. [5], Соляник Л.Г. [6], Сотченко Є. [7], Чуницька І. [8], Шевченко О.М. [9] та багатьох інших.

Отже, за сучасних умов розвитку глобальної економіки ключовою тенденцією виступає цифровізування (поширення цифрових технологій в усіх бізнес аспектах) [1-4, 5-8]. Україна активно залучається до глобалізаційних процесів цифрового економічного простору, трансформуючи економіку (в тому числі й фінансовий сектор, внутрішні та міжнародні розрахунки тощо) від аналогової до цифрової [1, 5, 7, 9]. Процеси цифровізування сучасної вітчизняної економіки відбуваються шляхом реформування всіх сфер господарського життя, зокрема й у фінансовій [9]. Саме цифровізування виступає загальною характеристикою значної частки фінансових інновацій. Воно обумовлюється нарощенням впливу інформаційно-комунікаційних технологій у виробничих процесах та під час надання фінансових послуг. За умов коронавірусної інфекції, карантину, його наслідків, вимушеного ізолювання (а в Україні останні роки і через російську війну) актуальність застосування саме цифрових технологій у фінансовій сфері у світі постійно підвищується [9].

Гармонійному розвитку фінансових технологій посприяли наступні фактори [2, 9]: передусім світова фінансово-економічна криза у 2008 р. (втрата довіри традиційними банківськими фінансовими продуктами, інструментами), нарощування процесів цифровізування (прискорення фінансових операцій; розширення територіального покриття фінпослугами; підвищення прозорості фінансових відносин тощо), розвивання технологій оброблення інформації (активізування таких сегментів як

«блокчейн», «P2P кредитування», онлайн-скоринг тощо), активізування поширення мережі Інтернету (географія, швидкість тощо), бурхливий розвиток соцмереж (поява нових видів фінпослуг: краудфандинг, P2P перекази/фінансування, соціальні трейдинги тощо), інновації (зручність, швидкість, якість при користуванні фінансовими послугами), нарощування обсягів міжнародної електронної торгівлі (приріст оборотів онлайн-торгівлі) тощо [1, 3, 9].

Протягом останніх років інноваційний розвиток саме фінансових технологій набув невід’ємно важливого значення для фінансового сектора. Новітні технології сприяють швидшому, дешевшому, зручнішому проведенні фінансових операцій, зокрема й міжнародних розрахунків, мінімізуючи витрати, розширюючи рівень доступності фінансових послуг. Вітчизняні фінансові технології знаходячись на початкових стадіях зацікавлюють потенційних інвесторів (стримуючим чинником поки є війна з росією). Але після перемоги можна прогнозувати їх активне розвивання, що сприятиме отриманню нових можливостей для вітчизняних фінансових компаній, покращенню їх послуг, підвищенню рівня конкурентоспроможності тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волосович С.В., Василенко А.В. Regtech в екосистемі фінансових технологій. Modern Economics. 2019. №15. С 62–68
2. Гаркавенко В.О., Грінько І.М. Вплив цифровізації на трансформацію глобального фінансового ринку. Економіка та суспільство, 2021. №33. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-74>.
3. Дячек В.В., Колосовська О.Д., Оніщенко В.С. Особливості використання форм міжнародних розрахунків українськими підприємствами під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Глобальні та національні проблеми економіки. 21. 2018. С. 70-76
4. Замковий О.І., Котенко Т.М. Fintech трансформації та їх вплив на сталість розвитку фінансових ринків та інститутів в Україні в екосистемі корпоративної культури. Економіка та суспільство. 38. 2022. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-17>.
5. Калашнікова Т.В., Самохіна С.А. Розвиток ринку фінансових технологій в Україні як фактор сприяння фінансовій інклюзивності. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2018. № 3. Серія Економічні науки. С. 201–210.
6. Соляник Л.Г., Замковий О.І., Водоп’янов В.С. Ринок FinTech-послуг в Україні: тенденції розвитку і поширення на тлі оптимізації банківських ризиків. Причорноморські економічні студії. 2021. № 70. С. 143–150.
7. Сотченко Є. Методичні підходи до сутності міжнародних розрахунків по імпортних та експортних операціях у системі розрахункових відносин України. Галицький економічний вісник. Т.: ТНТУ, 2015. Том 48. № 1. С. 32-39.
8. Чуницька І., Богріновцева Л. Вплив цифрових технологій на розвиток фінансового ринку України. Економіка та суспільство. 49. 2023. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2342>
9. Шевченко О.М., Рудич Л.В. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України. Ефективна економіка. 7. 2020. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>

Завербний Андрій Степанович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: andrii.s.zaverbnyi@lpnu.ua

Zaverbnyj Andriy S. – doctor of economics, Professor, Professor of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: andrii.s.zaverbnyi@lpnu.ua

Дзык Олександр Анатолійович, аспірант кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: oleksandr.a.dzyk@lpnu.ua

Dzyk Oleksandr A. – graduate student of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: oleksandr.a.dzyk@lpnu.ua

Жук Олександр Олександрович, аспірант кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності, Національний університет «Львівська політехніка», Львів, e-mail: oleksandr.o.zhuk@lpnu.ua

Zhuk Oleksandr O. – graduate student of the Department of Foreign Trade and Customs, Lviv Polytechnic National University, Lviv, e-mail: oleksandr.o.zhuk@lpnu.ua